

Kristianstads
kommun

www.kristianstad.se

Bilaga 1. Fördjupad åtgärdsbeskrivning

Innehållsförteckning

Inledning	3
Hållbar energi	4
Hälsosam livsmiljö.....	9
Cirkulär ekonomi	11
Grön samhällsutveckling.....	14
Samverkan och engagemang.....	17

Omslagsfoto: Claes Sandén, Kristianstads kommun

Inledning

I detta dokument presenteras fördjupad beskrivning av åtgärderna i Kristianstads kommuns klimat- och miljöplan.

Ansvar för genomförandet ligger hos respektive nämnd och bolagsstyrelse.

Följande förkortningar används:

ABK: AB Kristianstadsbyggen

BN: Byggnadsnämnden

BUN: Barn-och utbildningsnämnden

EKR: Energi-och klimatrådgivningen

KRAB: Kristianstads Renhållnings AB

KS: Kommunstyrelsen

MHN: Miljö- och hälsoskyddsnämnden

ON: Omsorgsnämnden

RN: Räddningsnämnden

TN: Tekniska nämnden

Hållbar energi

1.1 Kommunens klimatväxlingssystem för att stimulera fossilfria drivmedel och tjänsteresor ska redovisas löpande och utvärderas.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kristianstads kommun har haft ett klimatväxlingssystem sedan 2017, i syfte att skynda på omställningen mot en fossilbränslefri kommun med avseende på fordon, arbetsmaskiner och tjänsteresor.

Systemet omfattar kommunens samtliga nämnder och förvaltningar. Avgifterna belastar verksamheterna, men går tillbaka till förvaltningarna för att användas till åtgärder som minskar användningen av fossilbränsle. Under 2021 reviderades klimatväxlingssystemet enligt beslut i kommunfullmäktige. Klimatväxlingssystemet lägger avgift på inköp av bensin och diesel, ersättning för egen bil i tjänst samt på flygresor.

I samband med kommunens årsredovisning ska resultaten av klimatväxlingssystemet sammanställas och varje förvaltning ska redovisa vad de utbetalda pengarna har använts till. Den nuvarande utformningen av klimatväxlingssystemet gäller till och med 2024-12-31. En utvärdering av systemet ska genomföras under 2024.

1.2 Laddinfrastruktur för kommunförvaltningarnas egna fordon ska byggas ut, framför allt i områden som saknar tillgång till biogas eller annat biodrivmedel.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunstyrelsen beslutade 2021-02-17 att ge Gemensam service på kommunledningskontoret i uppdrag att ta fram en plan för laddinfrastruktur för kommunförvaltningarnas egna fordon. Områden utanför Kristianstad stad och Åhus ska prioriteras, då dessa områden saknar tillgång till biogas eller andra biodrivmedel.

Kommunförvaltningarnas fordonsflotta består av ca 560 lätta fordon (november 2021), varav 45 % drivs med biogas och enbart 1 % (5 st) utgörs av elbilar. Övriga fordon drivs med HVO, etanol, bensin och diesel. För att nå målet om fossilfria fordon till år 2025 behöver andelen elbilar öka till att utgöra omkring 40 % av den totala fordonsflottan. Samtidigt ska fordonsanvändningen effektiviseras och antalet bilar därmed minska.

Åtgärden delfinansieras via Kristianstads kommuns klimatväxlingssystem. Insamlade medel från fossil drivmedelsanvändning för kommunens lätta fordon ska användas till att snabba på omställningen mot en fossilfri fordonsflotta.

1.3 Laddinfrastrukturen för elfordon ska utvecklas genom att kommunen möjliggör utbyggnad av laddstolpar.

Huvudansvar: KS

Delansvar: ABK, C4 Energi

Utökad beskrivning:

I dagsläget finns drygt 30 publika laddstationer i Kristianstads kommun, varav en majoritet i Kristianstad stad. För att nå målet om att kraftigt minska utsläppen från transportsektorn behöver andelen fossilfria fordon öka i kommunen. För att möjliggöra detta behövs en välutbyggd, publik laddinfrastruktur.

Kommunen ska stimulera till fler publika laddstationer vid exempelvis kommunala besöksmål. Kommunen ska möjliggöra för leverantörer att installera laddstolpar i Kristianstads kommun. ABK erbjuder laddpunkter för sina hyresgäster och deras besökare. C4 Energi erbjuder publika laddmöjligheter i kommunen samt installation av laddutrustning till enskilda fastigheter, företag och föreningar.

1.4 Kristianstads kommun ska upphandla energieffektiva och fossilfria arbetsmaskiner, arbetsfordon och arbetsredskap. Befintliga maskiner ska i möjligaste mån drivas med fossilfritt drivmedel.

Huvudansvar: KS, TN

Delansvar: KRAB, ABK, C4 Energi, Kristianstad Airport, Åhus Hamn

Utökad beskrivning:

Kristianstads kommun ska vid upphandling ställa krav på energieffektiva arbetsmaskiner, arbetsfordon och arbetsredskap. Krav på fossilbränslefria maskiner ska ställas när det finns tillgång på marknaden. Detta kan innebära behov av marknadsanalyser inför upphandlingar.

Utvecklingen går snabbt på området och bland mindre redskap och maskiner är eldrift möjlig redan i dag. Tyngre maskiner och arbetsfordon kan i många fall drivas med biogas eller annat biodrivmedel. Allt fler leverantörer godkänner HVO som substitut för fossil diesel i sina maskiner.

Kommunens mål är att egna arbetsmaskiner, arbetsfordon och arbetsredskap drivas med fossilfritt bränsle år 2028.

Samverkan och kunskapsutbyte ska ske internt mellan förvaltningar och bolag samt externt med andra kommuner för att driva på marknaden.

1.5 Kommunen ska i markanvisningar och exploateringsavtal stimulera till installation av laddstationer och solceller.

Huvudansvar: KS

Delansvar: BN, C4 Energi

Utökad beskrivning:

Det är i dag inte möjligt att ställa tekniska särkrav i exploateringsavtal och markanvisningar. För att stimulera till installation av laddstationer och solceller kan detta exempelvis ingå som kriterier för mervärden i utvärdering, för att på så sätt påtala kommunens ambition. Elnätets kapacitet behöver säkerställas för att möjliggöra utvecklingen. Frågan ska även lyftas i samband med detaljplanearbete och bygglovsansökan.

Sedan maj 2020 är laddning av elfordon ett nytt egenskapskrav i plan- och bygglagen, PBL. Vilka byggnader som ska ha utrustning för laddning av elfordon eller förberedelse för laddning genom så kallad ledningsinfrastruktur framgår av plan- och byggförordningen, PBF. Reglerna för uppförande av nya byggnader ska tillämpas om man söker bygglov eller gör en anmälan efter den 10 mars 2021.

1.6 En koncernövergripande strategi ska tas fram för hur kommunens biogasproduktion och användning ska utvecklas.

Huvudansvar: C4 Energi

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunfullmäktige antog 2015-05-19 en biogasstrategi med vision, mål och tillhörande handlingsplan. Delar av denna införlivades sedermera i klimat- och energistrategin (KF 2018-01-16). Biogasen i Kristianstad är en del av ett lokalt kretslopp där lokalt matavfall, gödsel och restprodukter från livsmedelsindustrin används i biogasproduktionen. Biogasen uppgraderas och används som drivmedel till bilar, bussar och lastbilar. Från rötresterna utvinns biogödsel som återförs till åkermarkerna.

För att stärka och utveckla produktion och användning av biogasen ska en koncernövergripande strategi och handlingsplan tas fram.

1.7 Utbyggnadstakten för solenergianläggningar på befintliga byggnader ska öka, och storskaliga solcellsparkar på egna fastigheter ska utredas.

Huvudansvar: TN, ABK

Delansvar: KS, C4 Energi, Kristianstad Airport, Åhus Hamn, KRAB

Utökad beskrivning:

Tekniska förvaltningen och ABK ska ha solenergi på alla nyproducerade byggnader, där det är möjligt. Tekniska förvaltningen och bolagen ska i möjligaste mån installera solenergi på befintliga byggnader. Detta kan kräva en kartläggning av de takytor som saknar solceller i dag för att utreda potential, investeringskostnad och framtida driftsbesparingar.

De kommunala anläggningarna står i dag för ungefär 2,3 MW. Målet till år 2025 är att de kommunala solenergianläggningarnas samlade effekt ska uppgå till minst 5 MW.

Kommunen ska även utreda möjligheten för storskaliga solcellsparker på kommunal mark, exempelvis mark som inte kan användas till bebyggelse eller jordbruk. Avvägningar bland olika intressen behöver göras kopplat till annan miljöpåverkan.

1.8 Ett systematiskt arbete med energieffektivisering i koncernens byggnader och övriga verksamheter ska bedrivas, inklusive löpande uppföljning och utvärdering.

Huvudansvar: TN, ABK

Delansvar: C4 Energi, KRAB, Kristianstad Airport, Åhus Hamn

Utökad beskrivning:

Kommunkoncernen ska arbeta aktivt och systematiskt med energieffektivisering med avseende på el och värme vid renovering, drift och underhåll av det egna fastighetsbeståndet.

Energianvändningen ska inventeras och kartläggas årligen och åtgärders effekt, lönsamhet och miljöpåverkan ska utvärderas genom livscykelkalkyler. Innovativa lösningar med avseende på ny teknik och smarta system ska eftersträvas som kan testas och utvärderas för möjlig uppskalning till större del av fastighetsbeståndet.

Från och med planens antagande ska energiförbrukningen i den egna verksamheten (el och värme) minska med minst 1,5 % per golvyta (A_{temp}) och år.

1.9 Samhällsviktiga verksamheter ska säkras med avseende på tillgång till el, värme och kyla genom kommunens risk- och sårbarhetsarbete.

Huvudansvar: RN

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunen ska delta i Styrel, den gemensamma planeringsprocessen för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare vid manuell frånkoppling, och ska ha ett aktuellt underlag för att prioritering.

Vidare ska en risk- och sårbarhetsanalys enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap genomföras varje mandatperiod. Åtgärder i risk- och sårbarhetsarbetet ska säkerställa en tillräcklig leverans av el, värme, kyla och fiber i kommunen.

1.10 Utbyggnad av och anslutning till fjärrvärmens ska främjas.

Huvudansvar: C4 Energi, KS

Delansvar: BN

Utökad beskrivning:

Fjärrvärmesätet i Kristianstads kommun, som omfattar Kristianstad, Åhus, Norra Åsum, Vä, Öllsjö, Hammar, Hammarslund och Fjälkinge, levererar fjärrvärme som de senaste åren

varit i princip 100 % förnybar. Fjärrvärmens är leveranssäker och avlastar elnätet. I Kristianstad stad finns även tillgång till fjärrkyla, som leder till lägre elförbrukning.

C4 energi ska utveckla fjärrvärmesystemet med avseende på resurseffektivitet och hållbarhet.

Befintligt kommunalt fastighetsbestånd ska där så är möjligt anslutas till fjärrvärme och fjärrkyla. Vid lokalisering av nya utbyggnadsområden ska möjligheten att ansluta till fjärrvärme särskilt beaktas.

1.11 Kommunens vindbruksplan ska aktualiseras i samband med översiktsplanarbetet.

Huvudansvar: BN

Delansvar: KS

Utökad beskrivning:

Regeringen tillsatte 2020 en särskild utredare med uppdrag att undersöka förutsättningarna för att upphäva bestämmelsen i miljöbalken om kommunal tillstyrkan av vindkraftsanläggningar, samt lämna förslag på hur det kommunala inflytandet kan tillgodoses på annat sätt.

Kristianstads kommuns vindbruksplan är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och antogs 2011-09-13. Kommunfullmäktige beslutade 2021-12-14 att arbetet med en ny kommunövergripande översiktsplan ska påbörjas. I samband med detta arbete ska en revidering av vindbruksplanen ske.

Hälsosam livsmiljö

2.1 Befintlig bullerkartläggning av vägar och järnvägar ska uppdateras och ett åtgärdsprogram ska tas fram för det kommunala vägnätet där riktvärden överskrids.

Huvudansvar: TN, BN

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

En bullerkartläggning kopplat till väg och järnvägsnät har genomförts och det finns ett behov av uppdatering för denna. BN ansvarar för att genomföra bullerkartläggning. TN ansvarar för framtagande av åtgärdsprogram samt för att ge bidrag för bullerdämpande åtgärder. Bullerkartläggningen bör tas fram utifrån bullerdirektivet från EU.

2.2 Kommunens luftkvalitet ska följas upp för att säkerställa fortsatt goda nivåer.

Huvudansvar: MHN

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Den största källan till luftföroreningar i Kristianstad är som i många andra tätorter trafiken – både vanliga bilar och tung trafik. Rök från vedeldning bidrar också till luftföroreningar inom vissa områden. Kristianstads kommun ingår i Skånes Luftvårdsförbund som utför mätningar och beräkningar av luftkvaliteten i Skåne. Beräkningar för centrala Kristianstad visar att nivåerna av luftföroreningar ligger under de nationella miljökvalitetsnormerna. För att säkerställa fortsatt god luftkvalitet ska kommunen fortsatt följa upp mätningar för luftkvaliteten.

2.3 Träd ska bevaras och fler träd planteras i tätortsmiljöer för att öka beskuggning, framför allt i närheten av förskolor, skolor, lekplatser och äldreboenden.

Huvudansvar: TN

Delansvar: KS, ABK, BN

Utökad beskrivning:

Träd bidrar till flera ekosystemtjänster kopplat till rekreation, biologisk mångfald, beskuggning, markvattenreglering och kolinlagring. Krontäckningen är låg i Kristianstad och fler träd behöver planteras i tätortsmiljöer i kommunen. Detta är extra prioriterat i närheten av förskolor, skolgårdar, lekplatser och äldreboenden. Andelen träd i den offentliga stadsmiljön behöver öka, och enligt översiktsplan för Kristianstad stad bör 50 % av ytan där barn vistas mest på utegården vara beskuggad.

Vikten av att bevara befintliga träd i tätortsmiljöer ska lyftas i planskedet. Riktlinjer för att möjliggöra bevarande av befintliga träd i samband med exploatering och förtätning bör tas fram. Detta kan med fördel inkluderas i arbetet med åtgärd 4.6.

Enligt kommunens Grönplan ska utemiljöer vid förskolor, skolgårdar, lekplatser och äldreboenden inventeras med avseende på beskuggning. Inventering av träd i tätortsmiljöer ska göras i samband med framtagandet av en trädplan. Beskuggning av utemiljöer bör framför allt utföras med hjälp av trädplantering.

2.4 Ett aktivt arbete med att skydda dricksvattentäkter ska bedrivas genom bildande av nya och genom att uppdatera befintliga vattenskyddsområden.

Huvudansvar: TN

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

I Kristianstads kommun finns 20 vattenskyddsområden. Inom dessa områden gäller skyddsföreskrifter som ska minska risken för att vattentäkten förorenas. Detta innebär att vissa verksamheter är förbjudna medan andra verksamheter kan kräva tillstånd eller anmälan.

Alla vattenskyddsområden har egna skyddsföreskrifter och regler därför att förutsättningarna varierar. Även inom ett område kan det finnas det olika skydds-zoner. Strängast bestämmelser finns i zonen närmast vattentäkten. Utöver kommunens skyddsföreskrifter finns även annan lagstiftning som skyddar vårt gemensamma dricksvatten. Åtgärden innebär att kommunen där det finns behov av uppdatering för utformning eller föreskrifterna uppdaterar dessa i dialog med markägare samt inrättar vattenskyddsområden där det idag saknas.

2.5 Inom arbetet med förorenade områden, både inom tillsynen och genom statliga bidrag, ska undersökningar utföras, och vid behov ska åtgärder genomföras med avseende på objekt med riskklass 1 och 2.

Huvudansvar: KS

Delansvar: MHN, TN

Utökad beskrivning:

För att säkerställa miljö och hälsoaspekter i våra livsmiljöer är det av vikt att arbeta med att minska mängden förorenad mark. Krav ställs sedan tidigare löpande i tillsyn kopplat till provtagning och hantering. Kommunledningskontoret är, där kommunen är verksamhetsutövare, ansvarig för att se över den mark med högst riskklass och som ligger nära känsliga områden. Åtgärden gäller primärt där kommunen äger mark och/eller är verksamhetsutövare.

Cirkulär ekonomi

3.1 Kommunen ska utreda möjligheter för att placera kapital hållbart och utnyttja de möjligheter som finns för att ansöka om och få investeringar klassificerade som gröna investeringar.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunen har sedan tidigare beviljats flertalet investeringar som klassats som gröna. Varje år återrapporterar kommunen både ekonomin i projekten men också de tekniska och miljömässiga kraven till Kommuninvest. Alla skolor och förskolor går under beteckningen "Gröna byggnader", det vill säga att de uppfyller högt ställda krav på bland annat energieffektivisering. Kommunen ska fortsatt arbeta med att placera kapital hållbart och ansöka om investeringar i gröna projekt.

3.2 Kommunen ska skapa och vidareutveckla interna delningsmöjligheter av exempelvis möbler, verktyg, byggvaror, mobilitetstjänster och IT.

Huvudansvar: Samtliga nämnder och bolag

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunen har sedan tidigare ett etablerat arbete med delningslösningar av bland annat möbler och IT-produkter. Möbellagrets delning av möbler inom kommunens förvaltningar möjliggör för minskade inköp av möbler och ett ökat återbruk.

Åtgärden syftar till att vidareutveckla de lösningar som redan är implementerade i organisationen samt att skapa nya lösningar för andra varugrupper så som verktyg, byggvaror och mobilitetstjänster.

3.3 Arbete ska genomföras med att minska matsvinnet i alla led i livsmedelskedjan genom inventering, innovation, kunskapshöjande insatser och samverkan lokalt och regionalt.

Huvudansvar: KS

Delansvar: ON, BUN, MHN, KRAB, Krinova

Utökad beskrivning:

Kommunen har sedan många år tillbaka arbetat med matsvinn. Åtgärden innebär att löpande mäta svinnet för att kunna identifiera var insatser bör prioriteras. Kunskapshöjande och beteendepåverkande insatser för att minska svinnet kan riktas mot såväl personal som elever och kunder. Att aktivt arbeta för att hitta innovativa lösningar ska bedrivas. Samverkan lokalt och regionalt bör ske för att utbyta erfarenheter och kunskap.

3.4 Kommunen ska köpa in mat som gynnar hållbar matproduktion och bidrar till minskad klimatpåverkan.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Enligt nuvarande livsmedelspolicy ska närproducerade, ekologiska och säsonganpassade råvaror prioriteras. Matproduktionen har stor påverkan på klimat och miljö och det finns behov av att uppdatera kommunens livsmedelspolicy för att ytterligare gynna hållbar matproduktion. Andelen kött ska minskas till förmån för näringsrika och proteinrika vegetabilier. Av det totala köttinköpet ska andelen inköp av naturbeteskött öka.

3.5 Kommunen ska satsa på investeringar i ny teknik och innovationer samt användning av digitala tjänster för ökad resurshushållning och minskad klimat- och miljöpåverkan.

Huvudansvar: KS

Delansvar: TN, Krinova, ABK, C4 Energi, KRAB

Utökad beskrivning:

Kommunen ska satsa på investeringar i ny teknik och innovationer samt användning av digitala tjänster för ökad resurshushållning och minskad klimat- och miljöpåverkan. Strategiska utvecklingsprojekt ska eftersträvas inom bland annat livsmedelsproduktion, energisektorn, byggsektorn och transportsektorn för att bidra till ökad ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

3.6 Krav på fossilfria transporter ska inkluderas i upphandlingar där transport förekommer som tjänst, del av tjänst eller vid leverans av varor.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Upphandlingarna bör i första hand stimulera till att tjänsterna utförs med fordon som drivs med biogas eller el, om möjligt. För tunga fordon kan även biodiesel (HVO100, FAME/RME) inkluderas då det i nuläget finns få tunga fordon som drivs med biogas eller el.

Krav på transporter bör ställas även i de fall där transporter inte är primära, utifrån upphandlingsmyndighetens krav på basnivå eller högre. Kraven ska stå i proportion till det som köps i förhållande till tjänstens transportbehov. Kraven kan i dessa fall därför vara mildare jämfört med primära transporttjänster, men det är viktigt att kommunen genomgående signalerar att alla leverantörer som kommunen upphandlar ska bidra till målet om kraftigt minskade utsläpp från transporter.

3.7 Kommunen ska bedriva ett systematiskt arbete med uppföljning av ställda miljökrav.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Att ställa miljökrav i kommunens upphandlingar är ett viktigt sätt att säkerställa att inköpta varor och tjänster följer de kravställningar som funnits i underlaget för upphandlingen samt mål som kommunen antagit.

För att säkerställa att miljökraven uppfylls under avtalstiden krävs regelbunden uppföljning genom kontroller eller stickprov gentemot leverantörerna. Åtgärden syftar till att kommunen i längden ska genomföra någon form av uppföljning på miljökrav i samtliga avtal med miljökrav någon gång under avtalstiden.

3.8 Klimatsmarta och hållbara produkter ska efterfrågas genom arbete med nya lösningar och innovation i upphandling. Dialog och behovsanalys ska genomföras i tidigt skede.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

För att stimulera och driva på arbetet med smartare lösningar ska kommunen arbeta med att främja och efterfråga mer klimatsmarta och hållbara produkter och tjänster. Genom att dialog och behovsanalys genomförs tillsammans med verksamheterna i ett tidigt skede före upphandling kan behov kartläggas för att arbeta vidare med nya och innovativa lösningar.

Åtgärden kan innebära att delta i projekt kopplat till forskning och utveckling samt att granska nuvarande arbetssätt och analysera behoven för att hitta nya lösningar.

3.9 Krav ska ställas i upphandling på demonterbarhet, energiprestanda, hållbart material, fossilfri eller återvunnen plast och rättvisemärkta produkter och tjänster.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Genom att ställa miljökrav i upphandlingar kan kommunen, som den stora aktör den är, påverka marknaden och säkerställa att hälso- och miljöaspekter i varor och tjänster minimeras. Krav ska ställas i relevanta upphandlingar och prioriteras utefter miljöpåverkan, hälsoaspekter, total kostnad samt huruvida den upphandlade tjänsten/varan ska användas av barn och unga.

Grön samhällsutveckling

4.1 Kommunal nybyggnation ska minst motsvara kraven för certifiering enligt Miljöbyggnad Silver och byggmaterial med låg klimatpåverkan ska främjas.

Huvudansvar: TN, ABK

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunal nybyggnation ska minst motsvara kraven för certifiering enligt Miljöbyggnad Silver eller liknande. Val av byggmaterial som minskar klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv ska främjas både vid nybyggnation och vid renovering. Den 1 januari 2022 infördes krav på klimatdeklaration vid uppförande av nya byggnader. Boverket har i uppdrag av regeringen att utreda införande av gränsvärden för klimatpåverkan från byggnader. Kommunen bevakar utvecklingen och möjligheten att kravställa utifrån klimatdeklarationerna.

4.2 Kommunens masshantering ska kartläggas och lokal återanvändning av massor ska stimuleras.

Huvudansvar: TN

Delansvar: KS, MHN

Utökad beskrivning:

Åtgärden syftar till att uppkomna schaktmassor ska återanvändas när det är möjligt. Nuvarande flöden ska kartläggas och åtgärder tas fram för att gå mot en mer cirkulär masshantering i kommunen.

En masshanteringsplan ska påvisa nuläge och hur hanteringen kan förbättras framöver för att främja lokal återanvändning när det är möjligt, sam för att minska mängden tunga transporter. Det är av stor vikt att masshanteringsfrågan hanteras i tidiga projektskedet.

4.3 Vid exploatering ska multifunktionella mobilitetshus prioriteras framför ytkrävande markparkeringar.

Huvudansvar: KS

Delansvar: BN, ABK

Utökad beskrivning:

För en mer yteffektiv markanvändning ska multifunktionella mobilitetshus prioriteras vid exploatering i stadsmiljö framför ytkrävande markparkeringar, där traditionell bilparkering kan kombineras med bilpool, cykelpool, laddningsmöjligheter, cykelservice och andra funktioner.

Befintliga markparkeringar i stadsmiljö ses över och ersätts med mobilitetshus där så anses vara möjligt.

4.4 Kommunens cykelinfrastruktur ska byggas ut och den befintliga ska utvecklas med avseende på framkomlighet, trygghet och säkerhet.

Huvudansvar: TN

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunen behöver stärka sitt arbete med att utveckla cykelinfrastrukturen för att säkerställa tillgång till snabba, trygga och gena cykelvägar. I den strategiska färdplanen 2021-2024 har kommunfullmäktige beslutat om ett riktat arbete för en kraftig minskning av klimatpåverkan från transporter, där en övergång till hållbar mobilitet inklusive cykel är en förutsättning för att nå målet. I linje med detta behöver de cykelrelaterade åtgärderna i Trafikplanen prioriteras i budgetprocessen. Detta inkluderar inte minst översyn av hinder och framtagandet av en åtgärdsplan för hur kommunens cykelinfrastruktur ska utformas för att underlätta för cyklister, kopplat till exempelvis krav på separering, bredder, hinder och onödiga stopp längs cykelstråk och hur cyklister ska prioriteras i korsningar.

4.5 Nuläge och potential för ökad kolinlagring i kommunen ska utredas och åtgärdsförslag ska tas fram.

Huvudansvar: KS

Delansvar: BN

Utökad beskrivning:

Ett arbete för att öka kolinlagringen i skog och mark i kommunen ska bedrivas för att minska nettoutsläppen av växthusgaser och uppnå klimatneutralitet. Det kan handla om att återväta utdikade våtmarker, att anpassa lant- och skogsbruk i syfte att binda mer kol och gröna insatser såsom trädplantering i tätortsmiljöer.

En kartläggning ska göras för att påvisa nuläge och potential för att öka kolinlagringen i kommunen. Kartläggningen ska resultera i åtgärdsförslag. Åtgärden kan kopplas till arbetet med en ny kommunövergripande översiktsplan.

4.6 Ett systematiskt arbete med klimat- och miljöhänsyn i samhällsbyggnadsprocessen med ständig förbättring ska utvecklas.

Huvudansvar: KS

Delansvar: BN, TN

Utökad beskrivning:

Hållbarhetsaspekterna behöver behandlas i tidiga skeden och genomsyra hela samhällsbyggnadsprocessen, samt följas upp på och utvärderas. I kommunens strategiska färdplan 2021-2024 framgår att "Samhällsbyggnadsprocessen ska ta stor hänsyn till biologisk mångfald och klimatpåverkan samt möjliggöra jämlika livsvillkor och därmed minskad segregation."

Bygg- och anläggningssektorn står för en stor andel av Sveriges klimatpåverkan, och lokaliseringen av nya områden påverkar framtida transportbehov. Samtidigt är planprocessen reglerad i lag med begränsade möjligheter att ställa krav på exempelvis byggmaterialval. Vissa möjligheter finns dock, bland annat via markanvisningstävlingar.

Inom ramen för SSAM-processen (strategisk samhällsbyggnad) ska projektens miljö- och klimatpåverkan belysas och analyseras i samband med planuppdraget. Detta arbete kan baseras på den checklista för hållbarhetsanalys och de hållbarhetskriterier som tagits fram av miljö och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetet behöver följas upp och utvärderas för att säkerställa en ständig förbättring.

4.7 Förtätning ska prioriteras framför exploatering i ytterområden, utan att ge avkall på tillgänglighet till grönområden.

Huvudansvar: KS

Delansvar: BN

Utökad beskrivning:

Förtätning ska prioriteras framför exploatering i ytterområden utan att ge avkall på tillgänglighet till grönområden. Detta kan exempelvis realiseras genom förtätning på tidigare hårdjord yta. Detta kan med fördel kombineras med åtgärd 4.3. Högre täthet tar mindre värdefull mark, exempelvis jordbruksmark, i anspråk samt ger upphov till mindre transportbehov bland de boende i området. I översiktsplan för Kristianstad stad anges bland annat att förtätningprojekt prioriteras på tidigare ianspråktagen mark för stadsbygd, och att de utbyggnadsområden som föreslås genomförs med hög täthet på strategiska lägen för minskad klimatpåverkan och ianspråktagande av jordbruksmark. Översiktsplanen uppmuntrar till att bygga i stråk och förtätning i anslutning till redan befintlig bebyggelse ska gynnas.

Samverkan och engagemang

5.1 Arbetet med miljö- och klimatfrågor i kommunens förskolor och skolor ska utvecklas och stärkas i samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen och berörda bolag och förvaltningar.

Huvudansvar: BUN

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Skolan har enligt läroplanen i uppdrag att belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. Flera miljö- och klimatrelaterade insatser riktade till skolverksamheten bedrivs i dag, bland annat satsningen på klimatambassadörer och klimatdag för skolorna, Renhållningens miljöpedagogiska verksamhet, Kristianstads Vattenrikets naturpedagogik och miljö och samhällsbyggnadsförvaltningens miljöinformatör. Dessa insatser syftar till att öka medvetenheten om ekologisk hållbarhet hos barn och ungdomar.

Redan etablerade och nya insatserna bör samordnas utifrån barn och utbildningsförvaltningens behov och anpassas i samverkan med berörda verksamheter, för att ytterligare stärka och utveckla arbetet med klimat- och miljöfrågor i förskola och skola.

5.2 Kommunen ska erbjuda energi- och klimatrådgivning till hushåll, företag och organisationer i enlighet med förordningen (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Kommunen ska bedriva energi- och klimatrådgivning och söka medel till detta i samverkan med grannkommuner. Rådgivningen riktar sig till privatpersoner, föreningar samt små och medelstora företag och fungerar som en stöttande, oberoende funktion gällande klimat- och energifrågor. Tjänsten är finansierad av Energimyndigheten och bedrivs i samarbete med Bromölla och Östra Göinge kommuner.

5.3 Kommunens energi- och klimatrådgivning och miljötillsyn ska förstärka samt komplettera varandra genom regelbunden dialog och gemensam planering.

Huvudansvar: MHN, EKR

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Miljötillsyn är obligatoriskt enligt lag och genomförs regelbundet. Tillsynen säkerställer lagefterlevnad och hjälper lokala verksamheter att undvika stora miljökostnader i framtiden. Kommunen erbjuder kostnadsfri och oberoende energi- och klimatrådgivning

till företag som vill utveckla sitt klimat- och miljöarbete eller göra kostnadseffektiva energibesparingar.

Här finns stora möjligheter att kunna stötta näringslivet i omställningen. Genom regelbunden dialog och gemensam planering kan miljötillsynen och rådgivningen stärka varandra.

5.4 Kommunens verksamheter ska samarbeta kring och utveckla gemensam kommunikation internt och externt gällande klimat- och miljöfrågor.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Samtliga kommunala förvaltningar och bolag arbetar aktivt för att kommunicera goda och konkreta exempel på hållbar omställning, såväl internt inom verksamheten som externt gentemot företagare, organisationer och invånare.

Kommunen kan exempelvis kommunicera gemensam omställning och social gemenskap genom att informera om projekt kopplat till energi, miljö och klimat. För att effektivisera kommunikationen gällande klimat- och miljöfrågor ska befintliga kommunikationsinsatser samordnas. Större, gemensamma kampanjer bör genomföras regelbundet över förvaltningsgränserna. Ämne och budskap ska identifieras utifrån behov och aktualitet.

5.5 En fördjupad kartläggning av förvaltningarnas klimatpåverkan inklusive konsumtionsbaserade utsläpp ska genomföras.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Genom den årliga energiinventeringen som görs som en del av det skånska samverkansprojektet Fossilbränsle fria kommuner finns god kännedom om kommunens totala klimatpåverkan vad gäller el, uppvärmning, drivmedel och tjänsteresor. Dock behövs en utredning av förvaltningarnas konsumtionsbaserade utsläpp för en komplett bild och för att ge stöd åt hur insatser kan prioriteras i respektive nämnd ur ett klimatomfattigt och ekonomiskt perspektiv. På sikt bör en klimatbudget kopplas ihop med den ekonomiska budgeten för respektive nämnd.

5.6 Kommunen ska stötta lokala jord- och skogsbrukare samt det övriga näringslivet i omställningen mot ett cirkulärt och hållbart företagande.

Huvudansvar: KS

Delansvar: Krinova

Utökad beskrivning:

Kommunen anordnar regelbundet tillväxtträffar och fredagsfrukostar, där näringslivet utbyter erfarenheter och kommunen informerar om aktuella frågor som påverkar företagarna. Dessa etablerade plattformar kan stimulera till cirkulärt och hållbart

företagande genom olika kunskapshöjande inslag. Syftet med åtgärden är att stötta det lokala näringslivet i omställningen och skapa konkurrenskraftiga, attraktiva arbetsgivare för framtiden.

Då många företag i kommunen är verksamma inom lantbruket bör det riktas särskilda insatser mot denna sektor. Länsstyrelsen och Jordbruksverket har ett övergripande ansvar för att främja klimatrådgivning och kompetensutveckling i jord- och skogsbruket, men kommunen är en viktig medaktör och utgör en länk mellan den lokala lantbrukaren och det regionala samt nationella arbetet.

5.7 Arbetet med mobility management internt och externt ska utvecklas för att påverka behovet av transporter och föra över resor och transporter till mer hållbara transportslag.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Transporter är en av de största utmaningarna på vägen till en fossilbränslefri och klimatneutral kommun. Att arbeta med beteendepåverkan för att förändra resvanor och bidra till hållbara och effektiva transporter och stärkt folkhälsa är viktigt. Insatser behövs för att fler resor ska ske till fots, med cykel och med kollektivtrafik, samt för att bilpooler och samåkning ska väljas framför egen bil.

Insatser bör riktas mot såväl kommunanställda som företag, föreningar och medborgare för att täcka samtliga transporter och resor i Kristianstads kommun. Lösningarna på transportbehoven ser olika ut i stad och landsbygd – samt varierar beroende på livsstil eller verksamhet – varför insatser behöver målgruppsanpassas.

En flerårig plan för arbetet med beteendepåverkande mobilitetsåtgärder ska tas fram och genomföras, med åtgärder inom samordning, utveckling av faciliteter samt kampanj- och informationsinsatser.

5.8 Samverkan mellan lokala elnätsägare, energibolag och betydande systemanvändare samt kommunala representanter ska fördjupas.

Huvudansvar: KS

Delansvar: BN, C4 Energi

Utökad beskrivning:

Enligt lag (1977:439) om kommunal energiplanering ska kommuner undersöka förutsättningarna att lösa frågor som har betydelse för hushållningen med energi eller för energitillförseln samverka med betydande intressenter. Kommuner, näringsliv och andra aktörer ska arbeta tillsammans för att tillvarata och öka utbytet av restvärme och andra energiresurser, material, tjänster och information.

Lokal samverkan mellan lokala elnätsägare, energibolag och betydande systemanvändare samt kommunala representanter bör därmed fördjupas framöver. Syftet är att tidigt

identifiera framtida energibehov kopplat till exempelvis markanvändning samt bidra till ökad harmonisering av energiplaneringen och stimulera ökad resurseffektivitet.

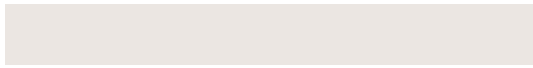
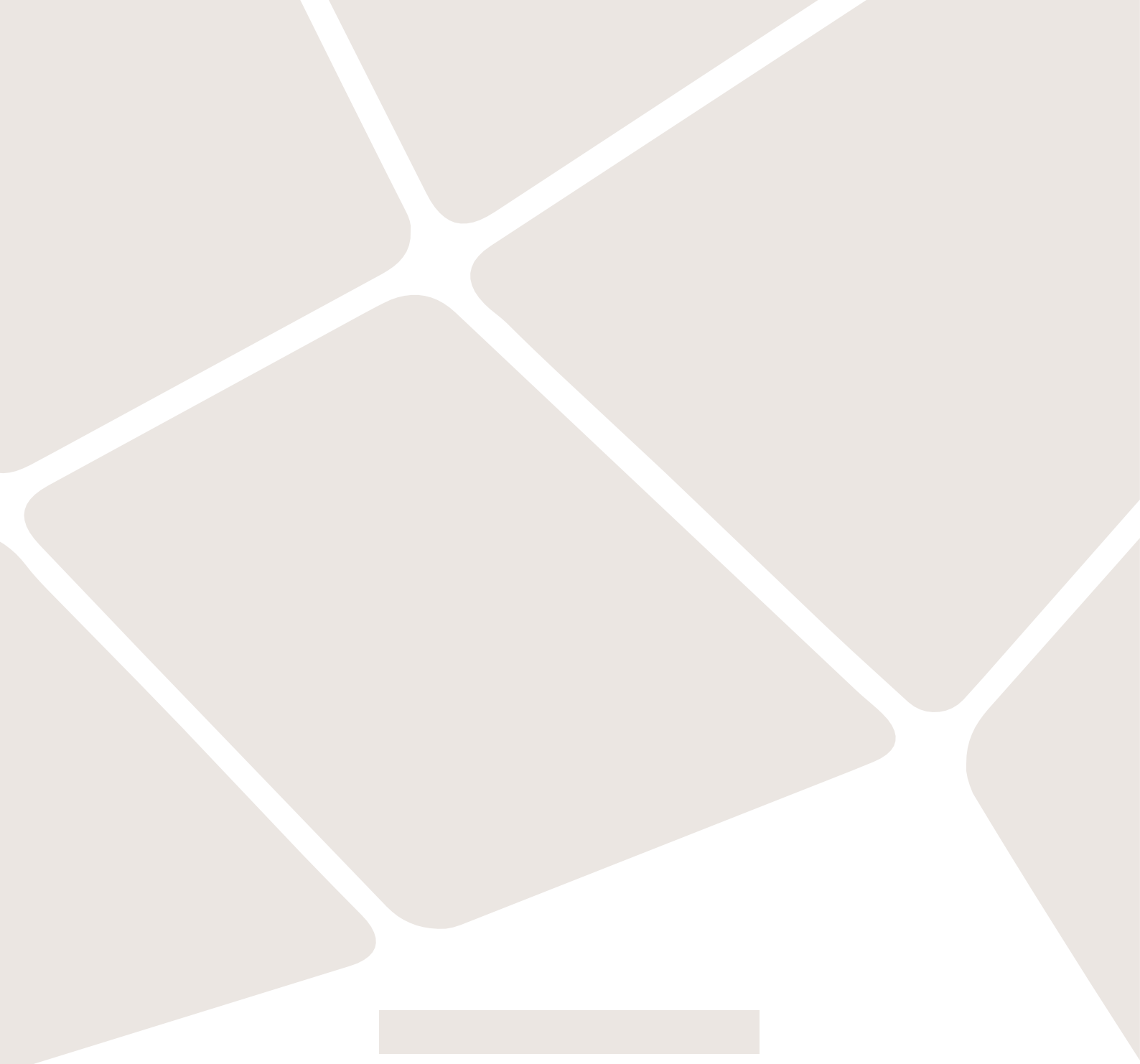
5.9 Kommunen ska vara aktiv i att söka externfinansiering till klimat- och miljöprojekt, samt vara medlem i nätverket Klimatkommunerna, Borgmästaravtalet och delta i det strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

Huvudansvar: KS

Delansvar: -

Utökad beskrivning:

Medlemskap i olika internationella, nationella och regionala nätverk ger värdefulla erfarenhetsutbyten, öppnar för samarbeten och sätter de gröna frågorna på agendan. Extern finansiering innebär ytterligare möjligheter till att växla upp arbetet och utveckla samverkan med externa aktörer för att skapa nya arbetsätt och innovation inom klimat- och miljölösningar.

Kristianstads
kommun